

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 129 — ŠTEV. 129.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 2, 1924. — PONDELJEK, 2. JUNIJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

JAPONSKA PROTESTIRA PROTI AMERIKI

Protest, ki ga je predložila japonska vlada amerškemu državnemu tajniku, izjavlja, da krši izključitvena klavzula vse sklenjene pogodbe. — Sedanje priseljeniško postavo naj se razveljavi vsprti "dogovora med gentlemeni". — Japonci priznavajo pravico ameriške kontrole. — Plemenske razlike.

Washington, D. C., 1. junija. — Formalni protest Japonske proti izključitveni določbi nove ameriške priseljeniške postave, katerega je izročil japonski poslanik Hanihara državnemu tajniku Hughesu, je več kot izraz žaljene časti radi zakonodaje kongresa, ki je bila uveljavljena preko odločnega protesta predsednika Coolidge-a ter njegovih oficijelnih svetovalec.

Japonska vlada ne priznava, da ne pomenja izključitvena klavzula tehničnega kršenja trgovske pogodbe, ki je bila sklenjena in podpisana leta 1911. Ta pogodba je predstavljala revizijo pogodbe iz leta 1894. Vprašanje postavnih tehničnosti je ostalo odprto ter bo predmet bodočih razprav.

Japonski protest priznava v principu pravico vsake posamezne, neodvisne države, da kontrolira ter uredi svoje priseljevanje, vendar pa dostavlja, da je "bila pri izvrševanju te pravice storjena velika krivičnost inozemskemu narodu, ki je občutljiv glede svoje časti." Kršena so bila tudi pravila prijateljskega sporazuma med dvema narodoma, ki sta stala dosedaj v najtesnejših prijateljskih stikih.

Japonski protest je izvanredno odkritosrčen. Izreka namreč predsedniku Coolidge-u in državnemu tajniku Hughesu zahvalo, da sta skušala preprečiti zakonodajo, ki se obrača predvsem proti priseljevanju Japoncev.

Protest obrača pozornost na dejstvo, "da mednarodnim razločevanjem, v katerikoli obliki in glede katerega koli predmeta, tudi če temelje na izključno ekonomskih razlogih, nasprotujejo vsi principji pravice in poštenosti, na katerih temelje prijateljski odnosi med narodi in od katerih so koncem konca izključno le odvisni".

Razločevanje radi plemena je Japoncem še bolj neprijetno. Protest opozarja na dejstvo, da je leta 1912 ameriška vlada sama razveljavila trgovsko pogodbo z Rusijo in sicer na temelju resolucije, sprejete v kongresu, v kateri se je dvignilo protest proti krivičnemu postopanju z gotovimi plemeni in veroizpovedmi v Rusiji.

Ameriki kongres je sicer vprizoril to akcijo v interesu Židov, stanujočih v Rusiji, a je sedaj uveljavil postavo, ki direktno nasprotuje tej resoluciji.

Takozvani "dogovor med gentlemeni" je imel, soglasno s protestom namen zadostiti dejanskim potrebam priseljeniškega vprašanja ter obenem tudi namen, da se na ta način izključi vsako možno zakonodajo, ki bi ranila občutljivost japonskega naroda.

"Ta dogovor je bil sedaj nenadno razveljavljen v sled zakonodajne akcije Združenih držav, in Japonski je nemogoče nadaljevati svojo politiko na temelju "dogovora med gentlemeni."

COOLIDGE SE NE BO SEŠTAL Z OREGONOM. VELIK SPREJEM ZA FRANCO-SKEGA LETALCA.

Washington, D. C., 30. maja. — Zadnji čas se vedno bolj širile vesti, da se bosta sestala ameriški predsednik Coolidge in mehiški predsednik Obregon v Nogales. Predsednik Coolidge je večer odločno dementiral vsa ta poročila in izjavil, da mu o tem sestanku ni ničesar znanega.

Pariz, Francija, 30. maja. — V nekem poročilu iz Pekinga, v katerem se navaja podrobnosti poleta kapitana Disy iz Šanghaja v Peking se glasi, da je bil francoski avijatik deležen v kitajskem glavnem mestu veličastnega sprejema. V Pekingu bo ostal dva dni, da popravi svoj stroj.

MILJONARJEVA SINOVA STA UMORILA FRANKS-A

Dva dečka sta priznala, da sta umorila Roberta Franksa iz pohlepa po doživljajih. — Oba zločinca sta sinova milijonarjev.

Chicago, Ill., 31. maja. — V svojem pohlepu, da doživita nekaj nenavadnega, izvanrednega, sta dva fanta izbrala Roberta Franksa za svojo žrtev.

Nathan Leopold mlajši in Richard "duševno emancipirana" ter obo "duševno emancipirana" ter po svojem lastnem mnenju člana duševne aristokracije, sta umorila svojega trinajst let starega soseda enostavno v želji, da vidita trpljenje človeka, katerega sta smatrala nižjim kot pa sta bila onadva sama.

Zahtevala sta sicer odkupnino od očeta žrtve, a ta zahteva je bila le pretveza.

Vse to in še dosti drugega sta priznala oba tekmo ostrega zaslišavanja, ki je trajalo celih šestindeset ur. Prvi je priznal Loeb in nato Leopold.

Odvedenje mladega dečka ni bilo trenutno. Liza novembra meseca sta nameravala oba mlada človeka, stara po devetnajst let, umoriti kakega fanta. Izprva je bil načrt obeh le meglen in fantastičen. Kot svoje bodoče žrtve sta si izbrala štiri fante, in eden teh je bil mladi sin Julija Rosenwald, člana tvrdke Sears, Roebuck & Co.

Konecna pa sta se odločila glede mladega Franksa, ki je stanoval preko ceste. Eden morilec, Loeb, ga je dobro poznal ter večkrat igral tenis z njim.

Dne 21. maja, ravno pred desetim dnevi, sta oba mladiča čakala v najetem avtomobilu v bližini Harvard šole, katero je mladi Franks obiskoval. Robert je prišel iz šole ter se napotil proti domu. Loeb mu je ponudil vožnjo, in mladi Franks je prisedel.

Odpeljali so se, a ne proti domu Franksa. Robert je protestiral, a eden obeh morilec ga je udaril po glavi z železnim premetom. Ker je kričal, sta mu oba morilca zamašila usta ter ga na ta način zadavila.

S truplom svoje žrtve sta se odpeljala na samotno mesto v bližini močvirja, kjer so pozneje našli truplo mladega Franksa.

V tem močvirju sta napravila svojo prvo napako. Leopold je namreč izgubil svoja očala, katera je pozneje našla policija. Očala so dovedla do aretacije obeh mladih zločincev.

NAPAD NA AVSTRIJSKEGA KANCLERJA.

Dunaj, Avstrija, 1. junija. — Ko je odhajal danes avstrijski kancler Seipel z železniške postaje, je oddal nanj neki delavec štiri strele. Vsi štirje so ga zadeli. Težko ranjenega so ga prenesli v bolnišnico.

Atentatorja, ki je komunist in železniški delavec po poklicu, so prijeli.

Zdravniki pravijo, da bo ostal Šipel pri življenju.

PO RUSIJI SE JE ZAČELA ŠIRITI MALARIJA.

Berlin, Nemčija, 1. junija. — V Rusiji je izbruhnila malarija, ki se je začela strahovito širiti. Baje je obbolelo na tej bolezni nad šest milijonov ljudi.

Zoper malarijo je edino sredstvo kinin in tega ima sovjetska Rusija na razpolago samo 120.000 tisoč funtov.

BIVŠI KAJZER IN NJEGOVA ŽENA

Slika je bila vzeta pred kratkim v Doornu na Holandskem. Bivši kajzer je videti dobrega zdravlja in istotako tudi njegova žena Wilhelmina.

HARRY HOFFMAN NA VARNEM V SING SINGU

Morilca Mrs. Boner, ki je bil spoznan krivim umora po drugem redu, so odvedli v Sing Sing jetnišnico. — V par dneh se je očividno postaral.

Harry Hoffman, kinematografski operator iz Port Richmonda na Staten Islandu, ki je bil obsojen na dvajset let ječe radi umoru Mrs. Maud Bauer, se nahaja sedaj v Sing Singu ter je kaznjene številka 75.990.

V soboto zjutraj je zapustil Hoffman okrajno ječo v spremstvu wardena Murphy-ja, podšefa Finna ter nekega nadzornega jetniškega paznika. Nobenega člana družine ni bilo, da bi se poslovil od njega. Jetnik je preživel nemirno noč, pogosto mrmral med spanjem in njegovi pazniki izjavljajo, da je neprestano trdil, da je bil obsojen nedolžen človek.

Izprva je zavrnil vsak zajutrek, a pozneje je sprejel čašo kave in nekaj kruha, kar ga je očividno oživilo.

Ko je prišel iz jetnišnice ter stopil v policijski avtomobil, je izgedal kot človek, ki se je nenadno postaral. Vsaj, navidez se ni briga za radovedne poglede male množice ljudi, ki se je zbrala pred jetnišnico.

Avtomobil je došel v Sing ob enajstih zjutraj in tam so odvedli Hoffmana v urad glavnega uradnika. Na stavljeni mu vprašanja je odgovoril z mirnim glasom ter podpisal izjavo.

POLJSKE TOVARNE NIMAJO DENARJA ZA SVOJE DELAVCE.

Varšava, Poljska, 1. junija. — Na Poljskem so se pojavile velike delavske težkoče.

Veliko tovarnih nim niti toliko denarja, da bi plačale svoje delavce, vsled česar so zaprele svoja vrata oziroma znižale produkcijo.

V Voziffu so hoteli delavci preteptati tvorniškega ravnatelja, kar je pa preprečila policija, ki je dospela pravočasno na lice mesta.

SODBE O DELOVANJU PROHIBICIJSKE POSTAVE

Iz številnih držav prihajajo poročila, ki kažejo, da ni prohibicijska postava nikjer dejanski uvaževana.

Montgomery, Ala., 1. junija. — Prohibicija je v Alabami veliko izjalovljenje. Tekoče leto je bilo dosedaj hujše kot preteklo glede obsojnosti radi kršenja prohibicijske postave in glede uničevanja kotlov. Med industrijalnimi voditelji se je pričelo gibanje za odpravo prohibicijske postave, a to gibanje ni dosti močno, da bi izsililo akcijo ob pravem času. Anti salonska liga v tej državi je izgubila ves svoj upliv, ker se je pričela mečati v politiko. Poljedelski okrajji kršijo postavo tako, ali celo v večji meri kot pa velika mesta.

Izjava predsednika Columbia vseučilišča, dr. Butlerja, je vzbudila precej šum med konservativnimi demokrati, vendar pa jih je premalo, da bi izvedli kak upliv vsprti organiziranih prohibicionistov, na kojih strani stojte vse ženske.

San Francisco, Cal., 1. junija. — Prohibicijska postava, uveljavljena na temelju osemnajstega amandamenta, deluje precej uspešno po celi Californiji. San Francisco in Sacramento sta edina kraja, kjer je izvedenje postave slabo. V državi kot taki ni bilo opaziti dosedaj niti najmanjšega gibanja, da se odpravi suhaško postavo in to je tudi razumljivo, ker zaslužijo ljudje več denarja s prodajanjem grozolja kot so ga kdaj zaslužili, ki je bil odprt trg ter so morali tekmovali med seboj v cenah, če so hoteli prodati svoje vino.

ALI BO POMAGALO?

Washington, D. C., 30. maja. — Vodstva enajstih ženskih organizacij so sklenila naprositi vse ženske po deželi, naj molijo, da ne bo niti demokratična, niti republikanska konvencija sprejela v svoj program takozvane "možne planke".

Naproseni so tudi vsi duhovniki, naj molijo prihodnjo nedeljo v ta namen.

MILLERAND JE ODGOVORIL KRITIKOM

Predsednik francoske republike je odgovoril svojim liberalnim kritikom ter jim zapretel z novimi volitvami. Izjavil je, da se bo boril z vsemi svojimi močmi proti strmoglavljenju. — Značilna posvetovanja med Herriotom in Millerandom. — Millerand se bo moral prilagoditi zahtevam pristašev.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

Pariz, Francija, 1. junija. — "Millerand mora izginiti," je bojni krik liberalcev in socialistov na predvečer sestanka nove francoske poslanske zbornice.

Že več dni pred otvoritvijo parlamenta so se vršila mrzlična zborovanja, na katerih so pozivali govorniki pristaše svoje stranke, naj strmoglavijo predsednika republike. Socialisti, kojih podpora je neobhodno potrebna za stvorenje delozmožnega levičnega režima, nočejo podpirati radikalnega voditelja Herriota, če bi sprejel od Milleranda mandat, da stori ministrstvo.

Tudi republikansko-socialistična stranka, katero vodi Briand in Painlevé, se je izrazila proti predsedniku Millerandu.

Lastni pristaši Herriota so v večini proti temu, da bi se pogajali z Millerandom in temu svojemu mnenju bodo tu di dali izraza, ko se bo jutri sestala poslanska zbornica.

Na uvodnem sestanku, ki se bo vršil pred formalnim otvoritvenjem zbornice, so bo odločil Herriot, če naj sprejme mesto ministrskega predsednika ali če se naj pridruži zakonodajni stavki v namenu, da izsili odstop predsednika republike.

Dosedanji ministrski predsednik Poincaré bo prišel ob polenajstih zjutraj v Elizejsko palačo, da formalno predloži svojo resignacijo. Predsednik republike bo moral nato izbrati naslednika. Ker so volitve pokazale, da mora na vsak način vprašati Herriota, če hoče prevzeti to mesto, kot voditelj največje skupine v novo izvoljenem parlamentu, je jasno, da je položaj skrajno kočljiv.

Ali bo Herriot sprejel povabila Milleranda, naj obišče Elizejsko palačo?

To ni še nikakor gotova stvar. Herriot je eden prvih, ki se hočejo iznebiti Milleranda. On ne zaupa predsedniku s celo svojo stranko vred, izza časa, ko je bil v Cannes poražen prejšnji ministrski predsednik Briand. Levica je prepričana, da je njegovo stališče izpodbijal v glavnem Millerand. Radikalci so mnenja, da bodo izgubili sadove svoje velike zmage pri volitvah, če bi pustili, da bi ostal Millerand še nadalje na krmilu.

Millerand pa je bojovita narava. Noče se umakniti brez boja. V najslabšem slučaju je pripravljen rajše razpustiti sedanji parlament ter se izpostaviti rizikom novih volitev kot pa udati se poveljem in zapovedim radikalcev in socialistov, ki so zmagali pri zadnjih parlamentarnih volitvah.

Herriot je sicer izjavil, da je pripravljen prevzeti silo od predsednika Milleranda, s katerim se je že prejšnji teden posvetoval v Elizejski palači, a gibanje proti Millerando je tako mogočno, da bo prisiljen izpremeniti svoje stališče ter se prilagoditi zahtevam svojih pristašev.

LUENDORFF OSUMLJEN SO- UDELEŽBE PRI NAMERAVANEM UMORU.

Berlin, Nemčija, 30. maja. — Danes se je začela tukaj obravnavati proti nemškemu fašistom, ki so sklenili usmrtiti poveljnika državne branbe generala von Seealta. Osumljenca sta tudi general Ludendorff in grof Rewentlow kot soudeleženca pri zaroti.

PORTUGALSKA LETALCA NADALJUJETA POLET.

London, Anglija, 30. maja. — Portugalska letalca Pass in Berros, ki sta zapustila Lizbono ter skušata poleteti v Macao, Kina, sta kupila nov zrakoplov ter nadaljujeta polet. Zrakoplov, s katerim sta se podala na pot, se je ponesrečil pri Papiru v Indiji.

TIRPITZ DEMENTIRA.

Berlin, Nemčija, 1. junija. — Zadnji čas se širijo po Nemčiji govorice, da namerava general von Tirpitz postati začasen guverner Nemčije, potem pa izročiti vodstvo najstarejšemu sinu bivšega nemškega kronprinca.

Ko so danes vprašali časnikarski poročevalci Tirpitz, če je to resnica, je odvrnil, da je to prokleta laž. Pristavil je, da ga skušajo njegovi nasprotniki diskreditirati pred nemškim narodom.

NEWYORSKI POLICISTI IN VOJAŠKO VEŽBANJE.

Peekskill, N. Y., 1. junija. — V tukajšnje državno taborišče je dospelo danes šeststo newyorških policistov. Policisti se bodo dva tedna vežbali v vojaškem roko-deltstvu. Posebno pozornost bodo morali posvetiti strojnemu puškanju.

LONDONSKA POLICIJA NAVAILA NA PRINČEV KLUB.

London, Anglija, 1. junija. — Danes zjutraj je vdrl oddelek londonskih policistov v nočni klub valeskega princa. V klubu je bilo stopet oseb, do čim njegova visokost princ ni bil navzoč. V klubu so prodajali pijačo po policijski uri.

V PORURJU ŠTRAJKA NAD POL MILLJONA PREMOGARJEV.

Iz zanesljivih virov se je do-gnalo, da štrajka v Porurju nad šeststo tisoč premogarjev. V kratkem jim bodo sledili še drugi tako, da bo število štrajkarjev naraslo na milijon. Štrajkarji odločno zatrjujejo, da pod nobenim pogojem ne sprejmejo devet oziroma deset-urnega dela.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$13.30 2000 Din. — \$26.40 5000 Din. — \$65.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavezi".
ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
2000 lir \$ 9.90 300 lir \$14.40
500 lir \$23.50 1000 lir \$46.00
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatiji in Zadru.
Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben dopust.
Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po celi tisočletni dne, ko nam pride poslani denar v roko.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—
Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4687.
Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Pod krivo jelko.

Spisal Peter Bohinjec.

(Povest iz časov rokovnjačev na Kranjskem.)

(Nadaljevanje.)

III.

Tam od Komende proti Bideršici stopajo temni obrazi v temni noči. Fundežkega Gropa ali Malega Gropa s šepasto nogo že poznamo. Počasi se maha in jezno škripnje z zobmi nad ponosnim padom. A tudi njegov spremljevalec na levi šepa in kolne drevo, raz katero je padel.

"Prokleta hruska, da si me polomila. Tako prijetno sem sedel na debeli veji in kukal skozi okno beneficijatove hiše, koder so gospodje metali lepe karte, da bi bil kar zavpil: Pagat ultimo! Kar zavzoni plat zvona in poskočil sem kviškoma na tla ter si izvinil nogo ali ka-li? Burkaša, ali nimaš nič mazila za mojo nogo?"

"Tako je govoril šepajoči Hostnikov Janez z Mlake in se ozrl po ženski, ki je korakala z loncem na rami poleg velikega fanta Golobarja iz Kaplje vasi.

Nizko, zaraščeno grmovje se je razprostiralo pred njimi in Burkaša obstane, pa pravi:

"Zdaj smo že na varnem. Kar leži pod ta-le grm. Janez!"

Hostnik stegne svoje dolge pete po snegu in sezuje čevlji, ženska mu preptilje nogo ob členku. Sede tudi sama na tla in se upre s svojo nogo ob njegovo zdravo nogo, pa pravi:

"Janez, zdaj-le pa zaniži!"

In Burkaša mu potegne bolno nogo oberoč, da je kost zaškripala in ranjenec bolestno vzklilnil.

"Je že dobro, Janez! Noga je bila izvinjena!" reče ženska in potegne iz malhe piskerček z mazilom ter namaže nogo.

Hostnik zavije boso nogo spet v čunje in obuče čevlje. Spremljevalci so stali ob strani in se smejali spretni ženski. Ta pa pomaga Hostniku na noge in spet počasi korakajo dalje, maneč si roke.

Bolj v ospredju sta korakala še dva možka. Eden je bil Kovačev Tine s Trate, mladenič z dolgo brado, drugi pa Glazarjev Jur iz Zapog, mežnarjev sin. Jezila sta se nad spremljevalci, ki so zaostajali, in enomer obračala puške na ramah.

"Čisto sem mislil, da spravimo nocoj kapljančka s pota," pravi Tine in zavije iz gošče na plan.

"Kaj se hoče? Ukor nam ne uide. Kar zavija jo v jarek."

Za Grmovjem se vleče dolg jarek, zvan Sidole. Začenja se pri Vodicah in sega do Vogljan. Na eno stran jarka meji vodiška fara, na drugo komendska in za njo cerkljanska. Jarek je zaraščen in semintja lomijo v njem mlinske kamene. Pravijo, da je reka Kokra tekla nekda po ti strugi in da se je pri Povodju stekala v Savo. Nedaleč od Sidole vede skozi gozd lepa, ravna in široka cesta z jarki ob straneh. To je stara cesta, najbrže rimska, ki je šla iz Drnovskega preko Žej v Voglje in odtod v Kranj.

V tem sidolskem jarku so imeli rokovnjači svoje zavetišče. Ker se Veliki Gropa ni čutil več varnega v Udmem borštu po smrti kapitana Vranjeka, se je s svojo mnogoštevilno družbo preselil v Sidole. Le Taeman je kot domačin gospodaril in peharil krog Tenetiš s svojo skupino.

Tisto noč je bilo kurjavišče v Sidolah. Ob bližu in daleč so prihajali rokovnjači in križarji, malharice in plašarice.

Kovačev Tine in Glazarjev Jur sta že zapazila od daleč velik ogenj, poleg ognja pa z ljubjem napravljeno streho. Da bi potopila žalost in obenem naznanila prihod, začeta peti:

"Rufa nas dernica:
karnovo večro sem spalala!
Karnova večra je bonova,
oj bonova!"

Kar se oglasi sivi starček z visokim čelom in kosmatim kastorec: "Ti lobov kumerč, da ti je prefak upetov!"

*Kliče nas deklica: Mesno juho sem skuhala; Juha je dobra, oj dobra!

†Ti slab človek, da ti je duhovnik ubežal.

Te besede Velikega Gropa so zadonele po jarku in so veljale Malemu Gropi, ki se je z Golobarjem priplazil od druge strani in skesano stal pred svojim gospodarjem.

"Kar se ni, pa še bo," oglasi se srčni globar in stresel pred harambaso celo kopo zadavljenih golobov. Bil je je poseben mojster v kraji golobov in odtod njegov ime. Sicer pa je bil Zalarjev Janez iz Kaplje vasi posebno drzen tat in ropar.

Harambaša pohvali Golobarja: — "Janez, ti nisi nikoli zadnji. Zato te povzdignem v kapitana, da smeš odlejš malho križem nositi!"

Golobar stresel s hrbita drugo culo in pred harambašo, ki je sedela na kamnu s se razprostrle najrazličnejše rute, prtene in koteninaste, žametaste in svilene. Grbasti Agati se je živo oko še zaiskrilo, njena Mica je posegla po rdeči svilenki in še več drugih žensk je pristopilo in izbiralo rute in robece. Travnovci tri so se gnetle krog Agate. Zoretovka se je režala v tla. Sornovka iz Mengša se je ozirala po rutah. Podvirškova Reza si je pomerjala eno, Fundeška je veselih lic gledala v pisane robece.

"Kje si jih vendar nalezal toliko in vsaka je drugačna. Janez?" popraša Agata Golobarja.

"V nedeljo sem počakal ženske, ki so šle s Tunjic od cerkvenega opravila. Pa sem jim jih kar po vrsti jemal raz glave," odgovori Golobar, smejč se.

"Katera ruta ti je najbolj všeč, pa jo ti izberi za svojo Mico," reče Agata. Nato pa se obrne do Malega Gropa, ki je še vedno zamišljen stal poleg svojega tovariša: "Saj vem, Grogce, da že težko čakaš. Namenjena ti je bila moja Mica. Harambaši si se premalo prikupil, da bi te danes povezal z Mico. Glej, da popraviš, kar si zagrešil. Pa kmalu. Tistega dragonarja iz Komende moraš dobiti v roko, živega ali mrtvega. Tako, pa poišči Travnovca Janeza, ki tam-le v grmovju pase svoje duše, da te pelje tja pod jelko in te poveže. Skočita čez jarek in polajšano vama bo. Vranjek je izdihnil svojo dušo gori v Udmem borštu pod bričevno puško, in zdaj ni več pomislekov, da bi ti ne vzel moje Mice."

Hi pa je veselo kimala z glavo za Malim Grogom in mu z rokami od zadaj oči zatisnila:

"Grogce, kdo sem?"

"Mica, moja Mica!"

"Ti pa moj Grogce."

In sta šla poiskat Travnovca Janeza, da izreče nad njima poročno dejanje.

"Micin si, moj naslednik pa še ne, dokler ne spravim komendskega kaplana pod varno streho," zakliče Veliki Gropa za svojim zetom.

"Nihto se ne kejnje, harambaša!" odgovori Mali Gropa in izgine z Mico v grmovju, koder je Travnov Janez kot namestnik rokovnjaškega pappeža poučeval nekaj svojih duš o sedmem zakramentu.

Zima je bila. Tudi Veliki Gropa je rad prisedel k velikemu ognju poleg Agate, ki se je lesketala v cekinih okrog vratu in žarela v srebrnih gumbih in zaponah. Harambaša je vihal svoje dolge brke in trgal z roko kos slanice. Agata mu je nalivala kupico in gladila dolge, sive lase.

"Postaral sem se, Agata, in moči mi pešajo. Že sem mislil, da se umaknem in v miru preživim ostali čas življenja. Ali Vranjek mi je zmešal štrono. Počakati moram, da moj zet prebije izkušnjo in mu poverim vrhovno poveljstvo. Če bo le kos, da kroti te divje ljudi. Sicer pa se midva umakneva v solčavske planine, kjer smo najbolj na varnem in v miru," govori Veliki Gropa svoji družici.

"Ne boj se za Malega Gropa. Pogumen je in izkušnje si je dovolj pridobil. Boš videl, kako bo ukrotil Komence in Vodicane," ga tolaži Agata.

Ogenj je ponehaval, finiranje je bilo tisto noč kratko. Mesec je svetil nad spečimi rokovnjači, zaviti pod lubnato streho v gorke kožuhe in mehke perlice.

*Nič se ne boj, papež!

(Dalje prihodnjič.)

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslav Bureau.)

DELOVNE RAZMERE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Ravnokar je izšlo zadnje poročilo Federalne posredovalnice za delo (U. S. Employment Service) o stanju zaposlenosti v poedinah zveznih državah. To poročilo odseva situacijo, kakršna je bila oziroma izgledala koncem aprila. V naslednjem navajamo le one države oziroma industrijalna središča, kjer so naši rojaki bolj zainteresirani.

Takorekoč vse industrije v državi Connecticut obratujejo, da si nekatere le na del časa. V nekaterih delih državah obstaja mal prebitek delavcev v kovinskih strokah. Tovarne tiskalnih strojev in kovinskih kroglic za stroje delajo čez uro. Precej obširni stavbeni program nudi delo mnogim rokodelcem. Kar se tiče poljedelskih delavcev, je situacija normalna za to letno sezono.

New York. — Dočim je še vedno nekoliko nezaposlenosti v nekaterih okrajih, je sedaj očitno več prilik za delo po vsej državi. Stavbena dela se mogočno razvijajo in neke presegajo vse prejšnje rekorde. Strokovni delavci v stavbeni stroki so dobro zaposleni in v večjih mestih prevladuje celo pomanjkanje te vrste delavcev. Popravljanje cest in gradnje so povzročile veliko povpraševanje po delavcih na prostem. Avtomobilske industrije delajo na polni čas in udinjajo dodatnih delavcev. Zaposlenost v železniških opremljavah, prometu in popravilnih delavnicah izkazuje postopno izboljšanje. Povprašuje se stalno po izvežbanih poljedelskih delavcih.

V samem mestu New Yorku so izurjeni delavci nadalje dobro zaposleni. Obstojeci prebitek delavcev se omejuje zlasti na pisarniške moči, šoferje, nezurjene delavce in tovarniške pomočnike. Gradnje velikih stanovanjskih in uradovnih poslopij, šol, bolnišnic, industrijalnih naprav in stotin hiš so popolnoma absorbirale vso zalogo stavbenih mehanikov, ki je bila na razpolago. Nekoliko manj zaposlenosti je opažati v trgovinah na debelo in na drobno in v pisarniških službah. Hoteli udinjajo moške nastavljenice; ponujajo se službe tudi hišnam in izvežbanim tvarniškim delavkam. Poroča se o nezadostnem izboljšanju zaposlenosti v delavnicah za montiranje in popraviljanje avtomobilov, v industriji železnin, radia in električnih pritlikin. Dočim je manj zaposlenosti v kovinskih in strojnih delavnicah, tovarnah stavčnih strojev, v rafinerijah sladkorja in skladiščih kave. Delavnice lesenin iščejo mizarjev. Vzdrževalni oddelki cestnih železnic in telefonskih družb udinjajo dodatnih delavcev.

New Jersey poroča, da so toliko strokovni, kolikor navadni delavci zaposleni v tovarnah, delavnicah in podjetjih širom države. Izurjeni rokodelci so popolnoma zaposleni in dela na prostem absorbirajo veliko število neizurjenih delavcev. Potreba po izvežbanih poljedelskih delavcih stalno narašča in pomanjkanje teh delavcev postaja akutno. Delo v industrijah železa, jekla in kavčuka (rubber) je nekoliko pod normalo. V mnogih podjetjih tekstilne industrije se še nadalje dela na del časa. Delavnice avtomobilov in avtomobilskih pritlikin najemljejo dodatnih izurjenih in pol-izurjenih delavcev. Dinarjev, šoferjev in pisarniških pomočnikov je še vedno čez potrebo.

V državi Pennsylvania industrija železa in jekla obratuje precej povoljno in delavci so dobro zaposleni. Delavnost v antracitnih okrajih je nekoliko spadla tekom meseca in zdi se, da se bo delo ustavilo v nekaterih središčih. Zaposlenost v bituminoznih premogovnikih stalno pojema; večina premogovnikov obratuje le na del časa. Tekom minolega meseca je bil železniški promet manj živahen, kar se zrcali v manjši zaposlenosti. Stavbene gradnje so dosegle v mnogih okrajih prav-

vajske vozove, železniške vozove za prevoz in avtomobilske kočije. Zaposlenosti v premogovnikih je stalno manj. Stavbene gradnje zaposlujejo vse izurjene, polizurjene in neizurjene delavce v tej stroki. Električne industrije b East Pittsburgh, Turtle Creek in Wilmerding delajo stalno z običajnim številom delavcev.

Illinois. Zaposlenost je nekoliko upadla v klavnicah in v jekleni industriji se dela znatno bolj počasi, ali le malo delavcev je bilo odpuščenih. Tlakovanje in kanaliziranje mestnih ulic in cestne gradnje bodo kmalu zahtevale večje število delavcev, čim bo vreme povoljno. V stavbenih strokah je opažati običajno, splošno delavnost in delavci v teh strokah so popolnoma zaposleni.

KJE JE NAJVEČ GROMA IN BLISKA

V zmislu dvajsetletnih zapiskov federalnega vremenskega urada (U. S. Weather Service) ima San Francisco najmanj gromskih neviht izmed vseh naseljenih krajev v Zdrženih državah. Od leta 1904 do vtešči 1923 je bilo tam le 31 takih viharjev.

Kraj, ki ima največ gromskih viharjev, je Tampa v Floridi; v istem razdobju jih je bilo tam 1883. Drugi kraj, kjer so prebivalci precej navajeni na grom in blisk, je Santa Fe v New Mexico, kjer je bilo v 20 letih 1456 gromov.

Našlo se je, da tekom leta dni je največ neviht v spodnji Missisipi dolini in ob južnem zalivu, kjer jih je povprečno po 50 na leto. Na to prihaja New Mexico na vrsto. V vzhodni polovici Zdr. žav letno število gromskih viharjev postopoma pojenja proti severu. V navadni dvajsetletni dobi je Charleston, S. C., imel 1174

v nekaterih mestih primanjkuje zidarjev na opeke in pleskarjev. Po vsej državi nudi se delo poljedelskim delavcem.

V industrijalnem okraju Chicago (ki vključuje tudi Cicero in Chicago Heights) se je zaposlenost tekom zadnjega meseca znatno izboljšala. Znatno je pomanjka nje dobrih službinj. Nemogoče je tudi priskrbiti si sedaj dobrih poljedelskih delavcev. Mesto je sklenilo potrošiti 22 milijonov za cestna dela in čim delo začne, bo treba mnogo dodatnih delavcev. Brodolastniki, ki se pečajo s prevažanjem lesa, pričakujejo letos jako živahno sezono. Otvarjanje plovbe absorbira mnogo nezaposlenih delavcev. Nekaj nezaposlenosti je še nadalje v krojaški industriji.

Washington 792, New York 612, Boston 377 in Halifax 100.

Neviht je manj ob morju in več, čim dalje bolj v notranjosti dežele. Na primer, Syracuse, N. Y., ki leži približno na isti širini kot Boston, je imel v teh dveh desetletjih 676 neviht, torej skoraj dvakrat toliko, dočim Cleveland jih je imel 757, Chicago 813 in St. Louis 1000. Duluth, ki leži precej na severu in ga hladi voda jezera Superior, ima razmeromamalo gromskih neviht, 589 v 20 letih.

Puritanec.

Bil je angleški artiljerist. Bil je tako pobožen, kakor more biti pobožen samo Anglež. V zadnji vojni je posluževal velik top. Kakor hitro je zapustil izstrelek topovo cev, je snel kapo z glave in je molil za mrtve.

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. — Vsebuje 300 strani	1.50
Nova velika sanjska knjiga	.90
Sanjska knjiga, srednja	.35
Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod	.70
Kako postanemo stari? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost	.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	.75
Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. Trdo vezana	1.45
Slovensko-angleška slovnica. — Vsebuje slovnico, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljani. Trdo v platno vezana	1.50
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. — 1. in 2. zvezek	1.—
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918.	1.25
Robinson, povest	.65
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Rinaldo Rinaldini	.50
Sveta Genovefa	.50
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..	.25
Čarovnica starega gradu	.25
Hitri računar ali Praktični računar	.75
Slovenska kuharica, (Kalinšek). Z mnogimi slikami v besedilu, vsebuje 668 strani, trdo v platno vezano ..	5.—
Amerika in Amerikanci. Popis slovenskih naselbin v Ameriki. Trdo v platno vezano	3.—
Narodni zaklad za klavir. Zbirka slovenskih narodnih pesmi	.90
Pesmarica Glasbene Matice. Zbori za štiri moške glaso-ve. Vsebuje 103 najboljših slovenskih pesmi ..	2.50

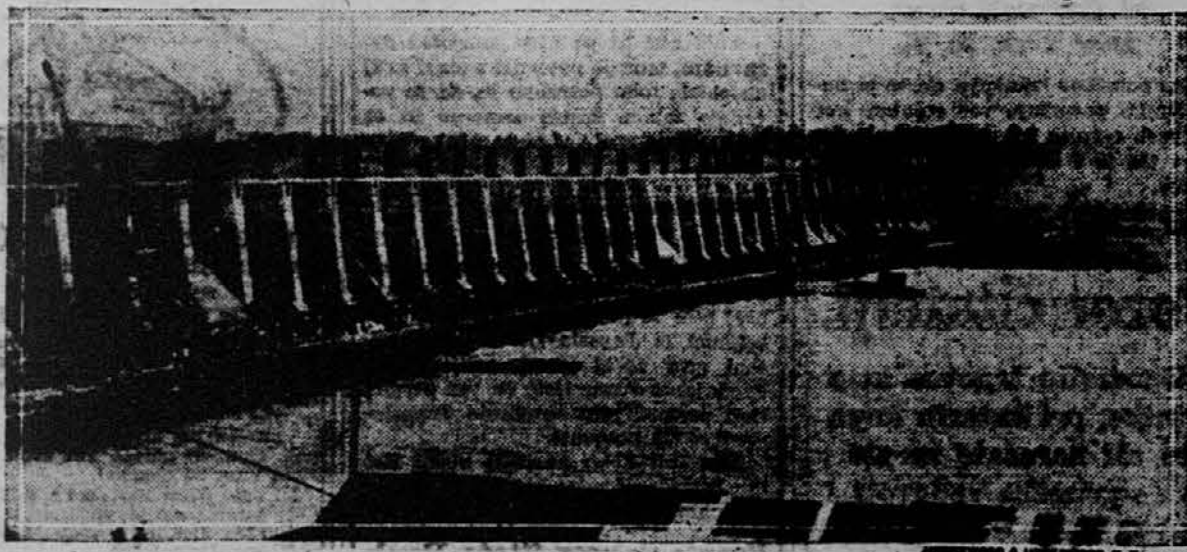
(K naročilu priložite pokritje v znamkah ali M. O.)

Knjige Vam pošljemo poštne prosto.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

NAJVEČJI NASIP BO KMALO IZGOTOVLJEN

Slika na mpredoča del zatvornice pri Wilsonovem nasipu v Musele Shoals, Alabama. O. C. Merrill, ki je izvrševalni tajnik zvezne Power Commission, je izjavil pred odobrom za vojaške zadeve v poslanski zbornici: "To je velikansko delo. Ta nasip bo za polovico večji kot je dosedanji največji nasip na svetu."

O ŽENSKI, KI JE BILA ...

Roman. — Spisal O. Soyka.

Poslovenil J. T.

15 (Nadaljevanje.)

Pač pa je dobil tistega jutra žandar Pater Bastler od oblasti natančno brzojavko z opisom obeh mož.

Opis se sicer ni popolnoma ujemal, toda v naglici lahko kdo kaj pozabi ali pa pristavi, kar zavede resnico.

Kakor hitro sta pa vprašala neznance, kje je prava pot v Brst, si je mislil Bastler: — No, sedaj ju pa imam tička.

— Midva sva člana kriminalne policije — je zatrjeval Etell. — Kesali se boste, britko kesali, če nama zastavljate pot.

Bastler je zaploskal z rokama ter se zakrohotal.

— Kaj se smeje? — ga je vprašal Etell.

— O, nič, smešno se mi zdi. In zato se smejem.

— V tem ni ničesar smešnega.

— O, saj vas poznamo, gospod profesor. Take burke vi prav radi uganjate.

— Vprvič nisem profesor, vdrugič pa ni moja navada uganjati burk.

— Saj ste vendar najboljši prijatelj našega regenta in imate brez dvoma pomilostljivo listino že v svojem žepu. To bi bilo prav lahko mogoče, gospod profesor.

Etell ga je začudeno gledal, dočim je žandar med krohotom nadaljeval:

— Da, da, mestne gospode ste lahko nalimali, mi smo pa vsi drugačni. Mi vemo, kaj je postava. Mi, ki smo na kmetih, smo pa dosti bolj pametni.

In tako se je zgodilo, da Oberlan in doktor Etell nista dospela v vilo Brst.

Zaprl so jo v občinsko ječo, kjer sta ostala štiri dni in štiri noči.

Šele po štirih dneh se je vreme toliko izpremenilo, da ju je odvedel Peter Bastler s samni na postajo, kjer so že čakali detektiv iz glavnega mesta.

Žandar je bil takoj telegrafiral in vsled tega je prebivalstvo glavnega mesta štiri dni domnevalo, da sta ptička Wolfram in Merry na varnem.

Nihče ni verjel zgodbi o izgubljenih aktih in nihče njuni trditvi, da sta policista.

Državno pravdnstvo je domnevalo, da sta obe komisiji v vili Brst in da se zastran snežnih zametov ne moreta vrniti.

Etelu in Oberlanu bi prišla lahko na pomoč edinole njuna tovariša Myer in Rat, ki bi lahko s svojimi izjavami potrdila njuno pričevanje.

Toda gospod Rat je ležal bolan v oddaljeni, kmečki hiši, ki je bila odrezana od ostalega sveta.

Gospod Myer se je pa postavil.

Tako se je bil postavil med tem časom, da bi nihče ne domneval.

Gospod Myer je bil namreč točen kot ura. Rad bi delal za tri pod pogojem seveda, da bi se prikupil svojim predstojnikom.

Česar koli se je lotil, je izvedel od skrajnosti natančno. Žal, da ni nobene stvari pametno zavrnil, pač pa je natančno.

Svojega tovariša gospoda Rata je z velikimi mukami spravil v vas ter mu dobil stanovanje pri dobrem kmetu. Če bi bil kdo drugi mesto njega, bi lepo počakal, da bi se vreme izpremenilo, toda Myer ni bil človek takega kova.

Ni se brigal, če so komisije opravile svoje delo v vili ali ne. Njegova naloga je bila, da mora vilo natančno preiskati in poročati o vsem, kar je videl in slišal.

Ko je pojedel, je rekel, naj mu dajo zemljevid okolice. Zemljevid so imeli v gostilni.

Ogledal si ga je natančno ter se podal na pot. Ako bi bil koza vprašal, bi bil morda prej došel na svoj cilj, toda vpraševati ni bila Myerova navada. On ni nikomur zaupal.

Natančno je dognal, kje je vila in kje je cesta. Bilo je pa že pol dne in vsled tega je sklenil, da se poda naslednjega dne na pot.

Mudilo se mu ni nikamor. Poleg tega je sklenil sistematično delati. Najprej se mora okrečiti in prespati. Nato mora preiskati vilo Brst; zatem sestaviti izborni in natančno poročilo o vsem, kar je videl in slišal.

In na splošno začudenje je izborni rešil vse te tri naloge.

Naslednjega jutra se je podal na pot.

Snež mu je neslo v obraz, snež je gazil do pasu, toda kaj je brigalo vztrajnega Myera?

Svojo službo je opravljal, in služba mu je bila sveta.

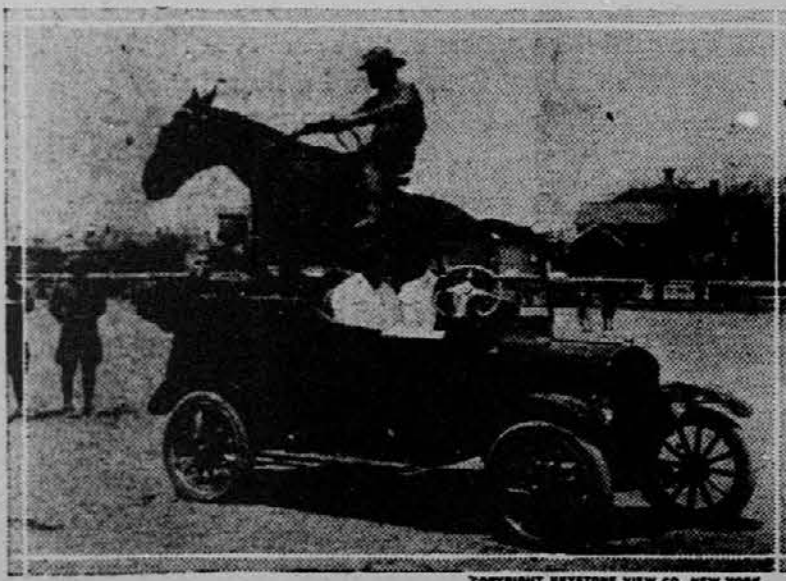
Dvakrat se je ustavil v vaški krčmi, dvakrat se je okrečal in dvakrat si je nabral korajže za težavno nalogo.

Toda to je storil le v začetku poti. Čim bolj se je bližal poletnemu bivališču Wolframa, tem bolj se je izogibal vasi in kmetov.

— Begunci so prebrisani — si je mislil. — Nihče me ne sme videti v tej bližini. Kaj lahko bi se zgodilo, da bi jih kdo posvaril, in v tem slučaju bi bilo vse moje delo brezuspešno.

(Dalje prihodnjič.)

OBA STA DOBRA: KONJ IN JAHAC

Znana stvar je, da so ameriški vojniki izborni jahači. Eden najboljših je pa brezdvoma Smith, ki je seržant kompanije F pri 36. kavalerijskem polku. Pred kratkim je preskočil s svojim konjem "Sam-om" avtomobil, v katerem sta se nahajali dve osebi.

Proces proti hajduku Čarugi.

12. maja dopoldne ob 9. uri se je pričela v Osijeku razprava proti Jovi Stanisavljeviču Čarugi in njegovim 13 tovarišem. Za razpravo vlada izredno zanimanje.

Razpravna dvorana je polna poslušalcev. Prav posebno ženskega sveta je veliko navzočega. V spremstvu 10 orožnikov so prišli Čaruga in njegovi tovariši v razpravno vorano. Čaruga je vkovan v težke verige, z desno roko drži Čaruga na verigi okove, dočim ima v levi roki rmenje usnja te rokavice. V razpravni dvorani sede Čaruga v prvo klop poleg šestorice svojih glavnih pomagačev, ki so ob enem z njim predlagani, da se obsodijo na smrt.

Čarugo so obstopili novinarji in zagovorniki. Čaruga je miren in videti je, kot da se je že umislil v svoj konec, ki bo poplačan s smrtjo. Najprej se je obrnil do novinarjev, vprašujoč jih: "Kaj bi hoteli vedeti?" In takoj sam odgovarja: "Nekaj vendar nikdar ne boste izvedeli". Na vprašanje občinstva, kako se mu godi, odgovarja: "Dobro!" In pri tem pokaže na Pavla Prpica Velikega in pravi: "Vsem razen mene in tega, vsem se bo dobro izteklo, ker niso ničesar zakrivila". Na opombo nekega branitelja, da je med občinstvom mnogo žensk, dostavlja Čaruga: "Ženske me imajo rade, in to kako!" Eden izmed zagovornikov ga šaljivo vpraša, kako bi bilo, če bi ga sodili s plebiscitom. Čaruga mu zavrne: "Lahko bi se tudi za to glasovalo, kot se danes o vsem glasuje. Gotov sem, da bi bil osvobođen". Nekdo pri tem omeni: "Če bi glasovale samo ženske". Čaruga: "Tedaj bi bil enoglasno oproščen".

Točno ob 9. uri pride v dvorano senat in prične se razprava.

Po običajnih uvodnih besedah predsednika senata, ki opozarja obtožence da govorijo čisto resnično, je predlagal zagovornik dr. Miškulin da se obtožencem odvzamejo okovi. Državni pravdnik se protivi predlogu ker je utemeljen v zakonu. Z ozirom na to pa, ker ima sodišče opravka z nevarnim izločeni, prepušča sklep senatu, pričakuje, da bo senat zavrnil predlog zagovornika. Senat res nato sklene, da ostanejo obtoženci v okovih.

Nato se prične s citiranjem obtožnice.

Vsi obtoženci so hladnokrvno poslušali obtožnico, prav posebno pa Čaruga, ki se neprestano nasmejava in kaže z roko svojem zagovorniku na galerijo, kjer se nahaja ženska publika. Obtožnica se je bralo do 1. ure popoldne, nakar se je obravnava prekinila in pričela zopet ob 3. uri popoldne.

Na popoldanski razpravi je bilo končano citiranje obtožnice, nakar je predsednik vprašal Čarugo, če je razumel obtožnico. Čaruga: "Da". Predsednik: "Ali se priznate krivim?" Čaruga: "To se bo videlo na razpravi".

Predsednik: "Priporočite nam potek vašega življenja do današnjega dne".

— Rodil sem se v Baranji, kjer sem dokončal štiri razrede osnovne šole, nakar sem moral prevzeti posel pastirja svinj. Ko sem dovršil 10 let, mi je umrla mati in oče se je v drugo oženil. Moja mačeha me ni imela rada in je bila zelo zlobna ženska. Večkrat me je na njeno prigovarjanje pretepala oče. Zbežal sem z doma, a vedno so me zopet pritirali domov. Tako sem kot pastir svinj živel do svojega 16. leta, ko je izbruhnila vojna. Po dveh letih vojne sem bil potrjen in po kratkem rekrutskem vžbanju poslan na fronto z 28. domobranskim pešpolkom. Na fronti so častniki in podčastniki pogosto sramotili Srbe in to prav tako Srbe iz preka, s katerimi se je Avstrija vojskovala, kot nas, ki smo služili v njeni vojski. Nekega dne je v moji navzočnosti vojak-Madžar psoval mojo srbsko mater. Pograbil je za puško in me je hotel ubiti. Tudi jaz sem nezavestno zagrabil za puško in sam ne vem, kako sem na mestu ubil Ma-

džara. S tem sem izvršil svoj prvi umor.

Četni narednik, ki je bil priča dogodku, mi je rekel, da me ne bo naznanil, ampak bo sporočil komandantom, da je bil Maždar ubit od sovražnika. Ostal sem še nadalje v četi in sem kmalu nato postal četni kuhar. Pri neki razdelitvi v kuhinji je hotel neki narednik dobiti hleb kruha več, kot so ga pa dobili drugi. Krivični razdelitvi sem se uprl, nakar mi je narednik zapretel, da me bo naznanil poveljniku, da sem ubil Maždara.

Boječ se kazni, sem zbežal s fronte in odšel v Osijek in se nato potikal po Slavoniji in Mažarski, dokler se nisem s potvarjenimi dokumenti vtihotapil v vojaško bolnico v Košicah. Tam je prišla v roke vojaška štamplja, s katero sem falsificiral našim ljudem dovoljenja za dopust. V bolnici so mi postala tla prevoča, zbežal sem zopet v Osijek in od tam na v okupirano italijansko ozemlje na fronto. Na fronti sem se zopet pečal s tem, da sem pomagal vojakom v bolnico. Pred prevratom leta 1918 sem pobegnil s fronte v svojo vas, kjer sem živel z rodbino v zadrugi. Med tem je izbruhnil prevrat, nastali so nemiri in ropanja, pri katerih pa nisem sodeloval, ampak sem nagovarjal ljudstvo, da se organizira v narodno stražo.

Tako sem postal poveljnik narodne straže.

Nekega dne se izvrši v Baranji umor, za katerega so obdolžili mene. Izročili so me sodišču in me obsodili na štiri leta ječe. Zaprtem sem bil v Mitrovici 7 mesecev. V zaporu sem zaznal za žalostne vesti z doma in vsled neke notranje bolesti sem se odločil, da pu bégem iz zaporov, kar mi je tudi uspelo. Domov sem prišel o Božiču leta 1919. Doma me ni sprejel oče, ampak me je spodil. Orožniki so me ujeli, vendar sem jim ušel.

Tisti čas je bila razpisana na mojo glavo nagrada 5000 dinarjev.

Skrival sem se, kakor sem vedel in znal. Preživljal sem se s trgovino s prašiči. Prišel sem v Osijek, kjer sem se zgledil pri bivšem narodnem poslancu dr. Koc karju. Njemu sem potožil krivico, da se me preganja vsled tega, ker slavonski hajduki ropajo in se pri svojem poslu krijejo z mojim imenom, akoravno nisem nikdar z njimi sodeloval. Dr. Koc kar me je nagovoril, da naj se pridružim eni izmed močnejših hajduških čet, dobim njihovo zaupanje, potem jih pa naznanim oblastem. Tako sem se na njegov nasvet pridružil v Predrijevu Matijeviču in njegovi družbi. Matijevič me je sprejel prav prijazno in predlagal, da stopim v njegovo hajduško družbo. Po kratkem premišljevanju sem se odločil za vstop v Matijevičovo družbo pod imenom Peter Mitrovič.

Predsednik vpraša Čarugo: "Ali ste poznali program te družbe?" Čaruga: "Nisem! Pozneje je Matijevič napravil za družbo komunistični program. Predsednik: "Ali ste ga prebrali?" Čaruga: "Nisem! Prvi program je bil slab in je Matijevič napravil drugega. To je bilo takrat, ko se je odločil za komunizem".

Matijevičeva družba se je imenovala "Kolo gorskih tičev".

Predsednik je prebral nekatere odstavke iz pravil Matijevičeve družbe, katerih svrha je bila širjenje komunistične propagande in rušenje kapitalističnega režima. Predsednik še enkrat vpraša Čarugo, če je pisal on pravila, ali Matijevič. Čaruga: "Jaz jih nisem pisal, ampak Matijevič, kar ga je tudi pokončalo. Po njegovi smrti sem postal jaz vodja njegove družbe, ker je Matijevič pred svojo smrtjo tako odredil".

Po izgovoru zadnjih besedi, je Čaruga s tihim glasom, brišeč si znoj s čela prosil predsednika, da prekine razpravo.

Predsednik: "Zakaj?" Čaruga: "Tako". Predsednik pravi, da nima razloga, da prekine razpravo, nakar mu Čaruga

odvrne: "Saj se mi pozna po pogovoru, da mi ni dobro".

Na predlog zagovornika dr. Buletera odredi predsednik četrtinski odmor. Po odmoru ponovno prosi dr. Bulter, da se razpravo prekine, ker je Čaruga slabo. Predsednik zavrne predlog zagovornika in prične z zopetnim vpraševanjem Čaruge, nakar ta s slabotnim glasom odgovori: "Ne morem govoriti!" Predsednik nato zaključil razpravo.

Trije svetovni žepni tatovi zasadeni v Parizu.

Pariški policiji se je posrečilo aretirati tri Maždare, ki so prišli v Pariz na olimpijado z namenom, da bodo prav pridno kradli. Tatovi se pišejo: Pavel Jelinek, Emil Baschitz in Martin Scheitzer ter so znani mednarodni policiji kot pravi opasni umizovci. Razkrite njihovega manipuliranja pa jih je spravilo pod ključ, kjer bodo zdaj počakali konca olimpijskih iger, nakar jih bo pariška policija ekspedirala nazaj na Mažarsko.

Rada bi izvedela, kje se nahaja moj brat ANDREJ PRUDIČ, doma z Rakeka. V Ameriko je prišel leta 1907. Zadnje njegovo sporočilo sem dobila od njega nekako pred osmimi meseci in sicer še v staro domovino. Če njene rojake širom Amerike prosim, ako kateri kaj ve, kje se nahaja, naj mi blagovoli sporočiti; ako pa sam čita ta oglas, ga prosim, naj se javi svoji sestri, ker jaz se zdaj nahajam tu v Ameriki. Moj naslov je: Miss Peepa Prudič, P. O. Box 227, Homer City, Pa. (215-263)

† SPOMIN.

Havno štiri leta je, kar nas je zapustil in se preselil v večnost ranjki

FRANK TOMAŽ,

ali v naših srečih je še vedno v spominih.

D. Žuost me veže, da se na tem mestu zahvalim članom pevskega društva "Slavec", posebno pa Mr. Muen, ker se še vedno spominjajo svojega ranjkega sobrata pevca Franka Tomaža. Kakor še vsako leto, tako so tudi letos na njegovega kresta dan položili vence in krasni šopek cvetlic na njegov grob. Ranjkega priporočam še naprej v blag spomin.

Mrs. A. Tomaž,

Brooklyn, N. Y.

POTOVANJE V

JUGOSLAVIJO

11. junija —

bo odpotovalo spet večje število Slovencev v stari s parnikom

PARIS

francoske proge.

S tem parnikom odpotuje tudi Mr. FRANK SAKSER s gospo in sinom na obisk v Jugoslavijo.

Kdor je potoval s tem parnikom je bil tudi zadovoljen.

Če ste namenjeni v kratkem odpotovati, potem pošljite takoj aro, da se vam prostor na tem parniku zagotovi, posebno za drugi razred je skrajni čas.

EDINA SLOVENSKA BANKA V NEW YORKU

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Iskaz potnikov izkazuje, da se te naše banke poslužuje več rojakov kot pa vseh ostalih agentov skupaj. Če prav jih je v Združenih državah na tisoče.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in brtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda".

Kretanje parnikov - Shipping News

5. junija: Belgienland, Cherbourg, Mongolia, — Cherbourg.

7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Orbits, Cherbourg, Hamburg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

10. junija: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.

11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.

12. junija: Columbus, Bremen; Cleveland, Hamburg; Mongolia, Cherbourg.

14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, — Cherbourg.

16. junija: America, Bremen.

17. junija: Duilio, Genoa.

18. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.

21. junija: Chalcot, Havre; Homerica, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg.

24. junija: Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen.

25. junija: Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.

26. junija: Zealand, Cherbourg.

28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.

1. junija: York, Bremen; Colombo, Genoa.

2. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Cherbourg.

3. junija: Tyrrhenia, Cherbourg; Minnekahda, Cherbourg.

4. junija: Geo. Washington, Cherbourg.

5. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Muen chen, Bremen; Belgienland, Cherbourg.

8. junija: Resolute, Cherbourg, Hamburg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Derflinger, Bremen; Giulio Cesare, Genoa.

9. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.

10. junija: Columbus, Bremen; Cleveland, Hamburg; Mongolia, Cherbourg.

12. junija: Berengaria, Cherbourg; Homerica, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne, America, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

14. junija: America, Genoa.

15. junija: Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.

17. junija: Westphalia, Hamburg.

19. junija: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Lapland, Cherbourg; Mount Clay, Hamburg; Stuttgart, Bremen; Duilio, Genoa.

22. junija: Reliance, Hamburg; Seidlitz, Bremen.

23. junija: Paris, Havre.

26. junija: Leviathan, Cherbourg; Veendam, Boulogne; Albert Ballin, Hamburg; Orca, Cherbourg.

29. junija: Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.

30. junija: Mauretania, Cherbourg; France, Havre.

31. junija: Zealand, Cherbourg.

Nova priseljeniška postava.

Ljudje vseh evropskih dežel, ki se sedaj nahajajo v Združenih državah — kljub temu, da dosedaj še niso postali ameriški državljani — smejo obiskati Evropo za eno leto, brez strahu, da jim bo zabranjen povratek v to zemljo. Taki se ne štejejo v kvoto.

Soglasno z novo postavbo se lahko dobi dovoljenje za povratek v Združene države od vlade pred odplutjem.

Naši izborni parniki nudijo neprekosljivo službo v vsak kraj in iz vsakega evropskega kraja onim, ki hočejo obiskati svoje sorodnike in bivše domove onstran Atlantika. Vprašajte za vse podrobnosti.

Oglasite se pri vašem agentu ali pri nas št. 1 Broadway, New York.

WHITE STAR LINE

AMERICAN LINE in Red Star Line

INTERNATIONAL MARITIME COMPANY

STRELA JE UDARILA

v sredo dne 30. aprila v gospodarske poslopje Gregorja Pakja v Zabukovju pri Sevnici ter vse upepelila. Pakj ni bil zavarovan.

FANT,

ne manj kot 10 let star, dobi dober dom in vse, kar potrebuje, pri dobro stojičih družini brez otrok na farmi, kjer se razume slovenski jezik. — Ernest Haessig, Helvetia, W. Va. (315-26)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imaše čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se po vrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake nepravilne v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojec iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni prišelci iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta samoremo Jugoslani sedaj potovati.

Ako želi keuo naročiti vozni list iz Jugoslavije v C A N A D O naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Glavna ustanova južnjaških bank.

Tu je Gramofon VICTOR

Najglasnejši in najkisejši kar jih sploh svet izdela.

IME VICTOR POVE VSE.

Cene za prave glasne Victrolas s rogom ali brez roga je: \$22.50 do \$480.00. Prave Victor plošče Slovenske, Hrvat-ske in Nemške za plač in petje je cene 75c.

Victrola ne hrepi, ne šumi, ampak poje čisto in glasno kot svon. En poskus vam bo dokazal.

Mi smo edini Slovenci v celni Ameri-ki ki prodajamo prave Victrolas in Victor plošče. Cenike v v